

6.5.23 Nuorten tulevaisuuspaja Kouvolaassa

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

eduko
Kouvolan Ammattopisto

EKAMI
TEKIJÖIDEN TERIJÄI

KYMENLAAKSO
EnnakoE

Näkymä –
tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Osallistujat

- 10 nuorisovaltuustoon kuuluvaa tai siitä kiinnostunutta nuorta, enimmäkseen Kouvolan alueelta.
- Vetäjänä Näkymä-hankkeesta Irina Kujanpää Xamkilta



Työpajassa toteutetut tehtävät

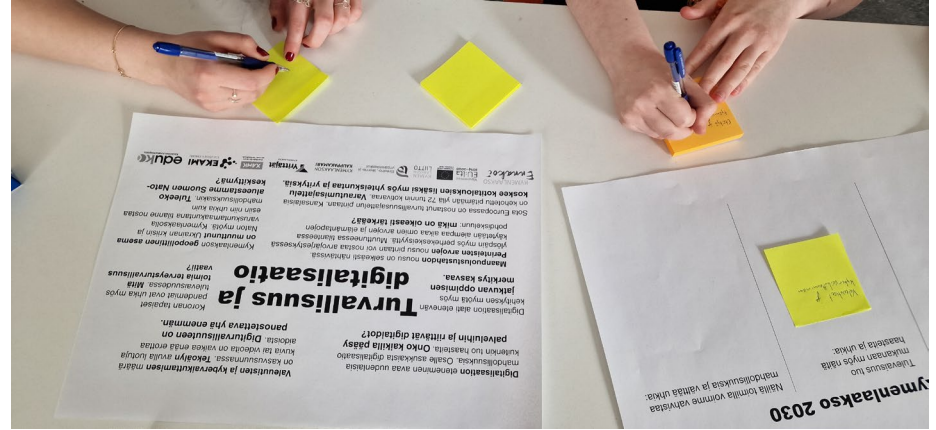
1. Aikajanakeskustelu: mitä on tapahtunut viimeisten 8 vuoden aikana
2. Kymenlaakso 2030: mahdollisuuksia, uhkia ja mitä voimme tehdä
3. Kouvolan alue: Unelmamme vuodesta 2030
4. Miten voimme vaikuttaa tulevaisuuteen

Kymenlaakso 2030: mahdollisuuksia, uhkia ja mitä voimme tehdä

Tehtävän pohjana käytettiin vuoden 2022 Kymenlaakson tulevaisuusverstaan tuloksena saatuja, viiteen teemaan jaoteltuja erilaisia tulevaisuusnäkömymiä.

Käsitellyt teemat:

- Turvallisuus ja digitalisaatio
- Työ, arki ja toimeentulo
- Ympäristö ja energia
- Hyvinvointi
- Yhteiskunta ja palvelut



Näkymä –
tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Digitalisaation eteneminen avaa uudenlaisia mahdollisuuksia. Osalle asukkaista digitalisaatio kuitenkin tuo haasteita. **Onko kaikilla pääsy palveluihin ja riittävät digitaidot?**

Valeutisten ja kybervaikuttamisen määrä on kasvusuunnassa. **Tekoälyn** avulla luotuja kuvia tai videoita on vaikea enää erottaa aidosta. **Digiturvallisuuteen on panostettava yhä enemmän.**

Turvallisuus ja digitalisaatio

Digitalisaation alati etenevän kehityksen myötä myös **jatkuvan oppimisen merkitys kasvaa.**

Koronan tapaiset pandemiat ovat uhka myös tulevaisuudessa. **Mitä toimia terveysturvallisuus vaatii?**

Maanpuolustustahdon nousu on selkeästi nähtävissä. **Perinteisten arvojen** nousu pintaan voi nostaa arvojärjestyksessä ylöspäin myös perhekeskeisyyttä. Muuttuneessa tilanteessa käytetään aiempaa aikaa omien arvojen ja elämäntapojen pohdiskeluun: **mikä on oikeasti tärkeää?**

Sota Euroopassa on nostanut turvallisuusajattelun pintaan. Kansalaisia on kehoitettu pitämään yllä 72 tunnin kotivaraa.

Varautumisajattelu koskee kotitalouksien lisäksi myös yhteiskuntaa ja yrityksiä.

Kymenlaakson **geopoliittinen asema on muuttunut** Ukrainan kriisin ja Naton myötä. Kymenlaaksolla varuskuntamaakuntana tilanne nostaa esiin niin uhkia kuin mahdollisuuksiakin. **Tuleeko alueestamme Suomen Nato-keskittymä?**

Turvallisuus ja digitalisaatio

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Etätö ja muut työmuodot yleistyvät – ihmiset voivat asua missä haluavat ja tehdä töitä niin kuin haluavat
- Vielä enemmänkin oppimateriaalia siirtyy digitaaliseksi
- Erilaisille oppijoille apuvälineitä oppimiseen (kääntäjä, kuuntelu)

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Nettihuijaukset, pahistekoaly?
- Valeutiset ja kybervaikuttaminen
- Vielä enemmänkin oppimateriaali digitaaliseksi, esim. diginä helpompi huijata kokeissa ja tehtävissä
- Huijaukset lisääntyä ja enemmän resursseja menee niiden torjumiseen
- Mikä on kuluttajan valmius digitalisaation saralla?
- Kyberhyökkäykset

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Elinvoimainen Kymenlaakso on koko Suomen turvallisuuden etu!
- Lisäämällä turvatoimia ja esim. opettajille koulutusta
- Digitalisaatiokoulutuksen lisääminen
- Palomuurit plus muut toimet
- Ei ota turhaa pelkoa, mutta pidetään huoli turvallisuudesta pinnalla
- Mahdollisuuksista selkeästi tiedottaminen
- Kansalaisosaamisen takaaminen, apua tunnistaa valetieto ja nettihuijaukset
- Valtion osuus digiturvallisuudesta, pitää huoli kansalaisten tiedoista

Yrityksille paikkariippumaton työ tuo entistä paremmat mahdollisuudet **työvoiman saatavuuteen alueen ulkopuolelta**. Työvoiman houkuttelu ja osaamisen pitäminen ja lisääminen alueella on tärkeää. **Tuoko paikkariippumattomuuden lisääntyminen Kymenlaaksolle uusia asukkaita?**

Maaseutuasumisessa yhteisöllisyyden kokeminen ja lähipalveluiden turvaaminen ovat keskeisiä vetovoimatekijöitä. **Elävä maaseutu tuo myös huoltovarmuutta.**

Etäopiskelu avaa alueen oppilaitoksille mahdollisuudet saada opiskelijoita ympäri Suomen – tai maailman, kun opiskella voi kotoa etäyhteydellä.

Muuttavatko nuoret tulevaisuudessa harvemmin opiskelemaan muualle?

Työ, arki ja toimeentulo

Asuinpaikkavalinnoissa **hyvinvointi ja omien juurien arvostus** voivat olla nousevia teemoja. **Tehokkaan työskentelyn kannalta tarvitaan hyviä tietoliikenneyhteyksiä.**

Osaajapulan myötä monella alalla **työntekijästä on tullut se, jolla on valta valita**, missä työskentelee, kenen kanssa ja kuinka paljon. Toisaalta taloudellinen epävakaus ruokkii määräaikaisten työsuhteiden määrää entisestään samalla, kun alustatalous, mikrotyö ja muut uudistavat työelämää. **Pysykö yhteiskunta perässä, kun työn tekemisen tavat monimuotoistuvat?**

Työ, arki ja toimeentulo

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Palveluihin helpompi päästä digitalisaation kautta
- Etätyö (koulu) ja monipaikkaisuus
- Mahdollisuus kouluttautua omassa kotikunnassa
- Enemmän paikkoja, laajemmalla alueella opiskelu
- Koulutuksen yksilöllisyys voi parantua
- Tuotanto ja teollisuus kehitty

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Muuttotappio ei helpotu, sillä muualla saa parempaa palkkaa
- Miten käy työpaikoille jos tekoälyn käyttö alkaa lisääntyä työpaikoilla
- Koulutuksen yksilöllisyys voi huonontua (oppimisvaikeuksien huomiointi)
- Ei tarpeeksi työpaikkoja / kannustimia asua alueella
- Pienet paikkakunnat menettävät elinvoimaansa
- Paineiden ja odotusten kasvaessa nuoret uupuvat
- Kulkuyhteydet huonot / ei muutu ajan mukana
- Resurssien pieneneminen
- Inflaatio nousee palkat ei? Kuluttamisen ostovoima heikkenee

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Oppimisen tuki pidetään vahvana, enemmän resursseja
- Panostukset koulutukseen (kaikkiin vaiheisiin)
- Palvelut mahdollisimman monessa paikassa
- Koulutuksen kehittäminen

Vihreät arvot korostuvat ja talousjärjestelmä muuttuu. Toimintatapojen muutosta vauhdittavat aiempaa vahvemmin kuluttajat, mutta myös lakien, säädösten ja verotuksen **muutoksia kohti vihreää siirtymää tullaan näkemään.**

Pienydinvoimaloiden tulemisen uskotaan ratkaisevan suurten voimaloiden ongelmia. Tuuli- ja aurinkovoiman käyttö lisääntyy ja vetyteollisuuteen uskotaan vahvasti.

Ratkaisemmeko energiahasteet vai joudummeko elämään tulevaisuudessa niukemmin?

Ympäristö ja energia

Ilmaston lämpenemisen lisäksi on huomioitava myös muita näkökulmia, kuten **luonnon monimuotoisuus ja merten saastuminen.** Mm. raaka-aineiden louhinnan ja tehotuotannon ympäristövaikutuksia on ymmärrettävä paremmin ja ylipäätään **elinkaariajattelu** nousee entistä vahvemmin tietoisuuteemme. Tarvitsemme osaamista tutkia ja muuttaa nykyisiä toimintamalleja kestävämmiksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaun sekä sen myötä asetetut pakotteet ovat nopeuttaneet ja korostaneet **tarvetta energiaomavaraisuuteen ja fossiilisista polttoaineista luopumiseen.**

Kymenlaaksossa panostuksia on tehty erityisesti **akkuteollisuuden** suuntaan. Uusia osajia tarvitaan, mutta **ympäristövaikutuksien merkitystä ei myöskään tule unohtaa.**

Ympäristö ja energia

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Luontopolut lisääntyvät (esteettömiä myös)
- Luonnon ehdoilla tuotettu energia
- Siisti ja elinvoimainen ympäristö
- Uudet vihreät investoinnit
- Luonnonsuojelu ja hoitaminen, luonnonsuojelualueiden ylläpito
- Metsätalouden kestävyys, kehittäminen ja teollisuuden kestävyys

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Energiapula → hinnat nousee
- Liian suuret hakkuut ja metsätalous
- Nuoria ei kiinnosta puhdas ympäristö
- Saastunut Kymijoki
- Ei saavutettavuutta ohjeissa esim. kierrätys
- Ihmisten laiskuus ja ”ajan puute”, ”ei ole mun ongelma”

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Valistus asioiden korjaamisesta ja kierrättämisestä
- Kierrätyskasvatus kouluihin, lisääminen
- Metsänhoitotoimien kehitys, koulutus ja suunnittelu. Suojelu ja sertifiointin tutkiminen ja kehitys
- Suomen kampanja, esim. Tiktok (nuorten oma tekemä)
- Paremmat ohjeet kierrätykseen myös vanhuksille
- Kierrätystapahtumia lisää (roskien keräys, lisää kirpputoritapahtumia)

Näkymä –

tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Älylaitteiden ja hyvinvoinnin mittareiden käyttäminen on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana rajusti. Mittareilla kerätyn datan avulla pyritään optimoimaan omaa hyvinvointia ja suorituskykyä. Hyvinvointidatan keräämiseen eri alustoille liittyy myös **uhkakuvia**; oma data voi päätyä ei-toivottuihin käsiin.

Pyöräilyn suosio on lisääntynyt paikasta toiseen liikkumisen tapana (työmatkat, kaupunkipyörät yms.), urheilumuotona, matkailumuotona ja jopa elämäntapana. Sähköavusteisten pyörien myynti on lisääntynyt.

Hyvinvointi

Pystyisivätkö digitaaliset itseseurantalaitteet kuitenkin **ennaltaehkäisemään sairauksia** ilmoittamalla käyttäjälleen etukäteen lähestyvistä kakkostyypin diabeteksestä tai muusta sairaudesta?

Uudet viljelymenetelmät ja -kasvit sekä ylipäätään kasvispainotteisuus tarvitsevat uudenlaista osaamista sekä alkutuotantoon että jalostukseen, innovaatio-osaamista ja kaupallistamista unohtamatta.

Vastakkainasettelu luomun, perinteisen viljelyn ja esimerkiksi GMO-muuntelun välillä jatkuu ja herättäneee varmasti tulevaisuudessa entistä enemmän mielipiteitä.

Digitaalisuuden lisääntyminen eri elämänalueille tulee osalla johtamaan passivoitumiseen, osalla se taas parantaa hyvinvoinnin kulmakivien tasapainoa elämässä.

Hyvinvointi

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Matkustustottumusten muuttuminen, esim. pyöräily
- Kymenlaaksossa maan hyvinvoivimmat nuoret, pääsee palveluihin
- Digitaaliset fyssarikäynnit
- Teknologia mahdollistajana – ehkäisee sairauksia? Pahoinvointia?
- Lääkärikäynnit, terapia jne. etänä
- Enemmän mahdollisuuksia erilaisille ihmisille, ei esteitä tehdä asioita samalla tavalla

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Älylaitteista on tehty tarkoituksella koukuttavia, jotta firmat hyötyvät. Tässä kuluttajan hyvinvointi jää usein toissijaiseksi.
- Henkilökohtaisten asioiden suojassapito
- Pelaaminen ja some vie aikaa liikunnalta ja sosiaalisilta suhteilta
- Teknologian väärinkäyttö
- Julkisiin palveluihin vaikea päästä
- Hyvinvointipalvelujen karsinta tai keskittäminen suuriin taajamiin

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Tietosuojakoulutus
- Kaikki diginä
- Saavutettavat mahdollisuudet kaikille, ei vain osalle
- Koulutus ja pelikasvatus
- Älykellojen ja muiden laitteiden ohjeet
- Hyvinvointialueiden kehitys, hyvinvointialueiden rahoituksen turvaaminen ja menojen tarkastelu
- osa nuorista ei liiku, koska nykyään on liian helposti saatavilla esim. sähköpotkulautoja

Näkymä –

tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Väestömme Kymenlaaksossa vanhenee vauhdilla. **Saako yhteiskuntamme pidettyä kaikista huolen?** Millaisia valintoja täytyy tehdä, jos resurssit eivät riitä?

Verkostojen ja järjestöjen **yhteiskunnallinen rooli** muuttuu. Nuorisovaltuustot, vanhusneuvostot ja muut toimivat tärkeinä kanavina päättäjien ja asukkaiden välissä tiedon ja tarpeiden välittämisessä.

Etäpalvelut, naapuriapu ja vapaa-ehtoisapu voivat auttaa perusterveydenhuollon rinnalla, mutta eivät ratkaise koko ongelmaa. Digiosaaminen kasvaa, mutta yhtä helposti kasvaa **digisyrjäytyminenkin**.

Yhteiskunta ja palvelut

Väkirakenteen muutoksen takia **maahanmuutolle tulee olemaan selkeä tarve**. Tämän sekä todennäköisesti lisääntyvien pakolaismäärien myötä monikulttuurisuus tulee lisääntymään.

Terveystenhoito on tällä hetkellä jakautunut julkiseen, yksityiseen, työterveyteen ja opiskelijaterveydenhuoltoon. Ovatko palvelut **tasavertaisesti** kaikkien saatavilla? Saammeko tulevaisuudessakin tarjottua **riittäviä palveluita kaikille?**

Verkon ja digialustojen tuella laajenevat markkina- mahdollisuudet saavat **pienemmätkin yritykset kansainvälistymään**. Kv-osaamiselle tulee olemaan tarvetta.

Työpaikoilla monimuotoisuuden lisääminen helpottaa työvoimapulaa, mutta ovatko kymenlaaksolaiset yritykset ja työyhteisöt **valmiita kohtaamaan kansainvälisiä osaajia?**

Yhteiskunta ja palvelut

Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia, ainakin näitä

- Suomi kansainvälistyy, päätöksenteko modernisoituu
- Kaikille turvallinen tila koulussa ja valinnanvapautta
- Elinvoimainen, työpaikkoja, tapahtumia ja tarvittaessa hoitoa!
- Kymenlaaksossa suhtaudutaan avoimemmin maahanmuuttajiin
- Kuunnellaan kaikkia, joilla on jokin mielipide asiaan

Tulevaisuus tuo mukanaan myös näitä haasteita ja uhkia

- Palveluiden riittävyys, riittävät digitaidot
- Jos kaikki palvelut siirtyy verkkoon –kuinka turvataan yhdenvertaisuus (vanhat, eri sosioekonomiset taustat)
- Ennakkoluulot ja ongelmat sopeutumisessa
- Eri alojen tulevaisuudet esim. hoitajat

Näillä toimilla voimme vahvistaa mahdollisuuksia ja välttää uhkia

- Kauppojen etäpalvelut – tilaa ostokset kotiin
- Palveluiden tarjonta mahdollisimman monella tavalla
- Pidetään sopeutumisen tuki vahvana ja opetetaan hyväksymään kaikki
- Vanhemmalle (ja nuoremmalle) väestölle tukea digiasioissa

Unelmamme Kouvolan alueesta 2030

Opiskelumahdollisuudet ja lähipalvelut

- Yliopisto Kouvossa / Kymenlaaksossa
- Laajemat opiskelumahdollisuudet, ettei tarvitsisi muuttaa
- Erityisopetusmahdollisuudet
- Opintopaikkoja
- Mieluummin useampi koulu kuin yksi iso (esim. lukio)
- Pienet lähipäiväkodit
- Riittävästi resursseja esim. päiväkodeissa
- Ei laitostamista, mutta yhteiskoulu voi olla ok, jos se toimii (aihe jakoi mielipiteitä)
- Pienet luokat

Viihtyisyys ja palvelut

- Viihtyisä seutu
- Harmaa keskusta, joten puistot, muraalit, katualueet: niihin pitää panostaa
- Katutaidetta, esim. opiskelijat tekemään
- Taiteen ja kulttuurin arvostus ja tukeminen
- Syrjäseudut myös viihtyisiä - Pidetään huolta etäisemmistä keskustoista (viihtyisyys)
- Myös palveluita pidetään siellä tarjolla, ei keskitetä esim. mt-palveluita vain yhteen paikkaan

Elinvoimaisuus ja työpaikat

- Työpaikkoja
- Töitä pitäisi olla tarjolla
- Paremmiin suuriin työnantajia
- Rautatieterminaaliin yrityksiä
- Työpaikkamahdollisuudet

Yhdenvertaisuus

- Yhtäläiset mahdollisuudet kaikille
- Ura + perhe alle 30-vuotiaana (työelämän tasa-arvo)
- Maahanmuuttajien kohtaama asenne muuttuu hyväksi ja uskalletaan rekrytoida
- Anonyymi rekrytointi

Mahdollisuudet pysyä alueella

- Syrjäseudulta voi tehdä mielenkiintoista työtä
- Jos haluaa pysyä täällä, olisi enemmän mahdollisuuksia

Hyvät liikkumismahdollisuudet

- Bussit, junat
- Lenkkipolut, pyöräily, puistot

Luonto pysyy luontona

Eletään rauhan aikaa

Näkymä –

tulevaisuusdataa päätöksentekoon -hanke
Hanketta rahoittaa Kymenlaakson liitto

Miten voimme vaikuttaa tulevaisuuteen

Suuntaudutaan oman
motivaation
mukaiselle alalle

Ollaan aktiivisia oman
alamme sisällä

Tartutaan epäkohtiin,
sanotaan eteenpäin
asioita, mitä
huomataan

Omassa arjessa
vaikuttaminen:
Kierrätys,
ruokavallinnat,
liikkumisvalinnat

Käytetään
äänioikeutta,
allekirjoitetaan
kansalaisaloitteita

Viedään tietoa ja
tehdään ehdotuksia
kunnan päättäjille ja
pidetään yhteys
aktiivisena

Olemmeko itse
tulevaisuuden
päättäjiä?

**Tärkeää on
muutoksen
pitäminen
positiivisena**